

System podpory nadání ve školách

Sebehodnoticí dotazník

Před samotným sebehodnocením odpovězte prosím na dvě vstupní otázky:

1. Zamyslete se, jak vy i vaši pedagogové přistupují k identifikaci nadaných žáků:

1. Nadaný žák = ten, koho identifikuje PPP, jsou to pouze jednotlivci ve škole
2. Nadaný žák = ten, kdo se zúčastňuje soutěže/í, jsou to jednotlivci ve třídách
3. Nadaný žák = ten, kdo má skvělé výkony a výsledky v některém z předmětů, je jich o něco víc než těch, kteří se zúčastňují soutěží
4. Nadaný žák = ten, který dosahuje IQ 120+ a má to objektivně potvrzeno, na identifikaci spolupracujeme s externí organizací (Mensa, Quiido, ANNA apod.) a necháváme žáky pravidelně testovat, je to cca 15 % žáků
5. Nadaný žák = ten, kdo nemusí mít skvělé výsledky, ale je zvědavý, přemýšlivý, má specifické zájmy, s prohloubeným zájmem o obor, může mít přecitlivělou reakci, někdy vlastně docela prudí a dělá si věci po svém (je to různý počet žáků ve třídách, vyhledáváme je sami pomocí pedagogické diagnostiky, a kromě rozvoje jejich IQ se zaměřujeme i na jejich deficity způsobené přecitlivělostí)
6. Určitou míru nadání vykazuje každý žák, je na nás, abychom jeho nadání podpořili a rozvíjeli (u všech žáků podporujeme nadání přizpůsobováním výukových metod, win-win komunikace, metodami hodnocení apod.)

2. Jaké specifické potřeby a charakteristiky sledujeme u našich (mimořádně) nadaných žáků?

...
...
...
...
...
...
...

Sebehodnocení

Sebehodnocení školy v oblasti podpory nadaných žáků provádíme ve třech krocích.

1. V následujícím textu se seznámíte s osmi otázkami a podle vlastního uvážení každý z účastníků schůzky zhodnotí, na kterém stupni z uvedené škály se nacházíte. Své hodnocení postupně vyznačíte na grafu ze strany 5.
2. Jakmile máte všichni hotovo, tak budete vytvářet jeden společný graf, to znamená, že musíte najít společnou shodu. Je žádoucí, abyste co nejvíce mezi sebou komunikovali, přisedící koordinátor vám pokládá doplňující otázky.
3. V posledním kroku si společně vytvoříte graf ze strany 6, v němž vyznačíte, kam se chcete posunout a kdy budete posun hodnotit.

Otázky:

1. Prostředí školy

Cílem této otázky je si uvědomit, kdo všechno a do jaké hloubky se ve škole zabývá podporou nadaných žáků, zda je tato práce koncepční a do jaké míry je tato koncepce sdílená.

0. Nevíme o nikom, kdo by se ve škole podporou nadání zabýval.
1. O významu podpory nadaných dětí je přesvědčena úzká skupina nadšenců.
2. O významu podpory nadaných dětí je přesvědčeno vedení školy a velká část pedagogů.
3. V pedagogickém sboru jsme si společně stanovili vizi a hodnoty školy, jež zahrnují i individuální podporu žáků.
4. Na stanovení hodnot a vize se podíleli také zaměstnanci, žáci, rodiče.
5. Pravidelně reflektujeme a aktualizujeme naplňování vize a hodnot školy.

2. Identifikace nadaných žáků a jejich potřeb

V této otázce se zamyslete, jak jednotliví pedagogové přistupují k identifikaci nadaných žáků, nakolik spolupracují a seznamují se se zkušenostmi a trendy v jiných školách

0. Ve škole nemáme nadané žáky. Z našeho pohledu potřebují všichni žáci totéž.
1. Pedagogický sbor se při identifikaci spoléhá na identifikaci PPP z iniciativy rodičů a pedagogové dodržují doporučení poradnou stanovená.
2. Velká část pedagogů zvládá nominovat výrazně nadané žáky. S pomocí ŠPP jim nastavují podpůrná opatření 1. stupně a v případě potřeby vyšších podpůrných stupňů se obracejí na PPP.
3. Pedagogové a pracovníci ŠPP aktivně vyhledávají nadprůměrné žáky. Společně hledají pro každého z nich vyhovující formy podpory.
4. Většinu nadaných na škole nacházíme díky plošnému screeningu, učitelům i ŠPP zůstává možnost dovyhledávat další. Součástí péče jsou pravidelné rozhovory s žáky o jejich potřebách a spokojenosti.
5. Identifikace nadaných je zapracovaná do systému školy. Na každou nově objevenou potřebu vyhledáváme takové opatření, které by bylo do budoucna dostupné všem žákům s touto potřebou.

3. Vzdělávání pedagogů

Jak probíhá vzdělávání pedagogů? Je náhodné, nebo systematické? Sdílejí zkušenosti mezi sebou?

0. Pedagogové podporující nadání nemají na naší škole dosud žádnou podporu.
1. Pedagogický sbor je podporován v dalším vzdělávání dle vlastního uvážení, nabídka obsahuje i programy k podpoře nadání.
2. Většina pedagogického sboru prošla nějakým vzděláváním k podpoře nadání a má dostatek dalších zdrojů pro samostudium problematiky. Koordinátor sleduje a zprostředkuje novinky a trendy.
3. Učitelé organizovaně sdílí poznatky ze svého dalšího vzdělávání, řeší spolu náročné případy a situace, mají vždy na koho se obrátit. Systém chrání učitele před vyhořením.
4. Každý učitel má svůj plán profesního rozvoje, který pokrývá také ochranu duševního zdraví a témata z oblasti podpory nadání. Tento plán je konzultován, vyhodnocován a aktualizován.
5. Součástí profesního rozvoje je individuální péče o každého z pedagogů – ať už formou mentoringu, koučinku, intervize či supervize. Učitelé pracují na svých mentorských dovednostech. Své zkušenosti sdílejí.

4. Koordinace podpory nadání

Máte ve sboru vyčleněného 1–2 koordinátory podpory nadání, kteří se zabývají podporou a vzděláváním pedagogů systematicky? Máte školní koncepci a kdo se na její tvorbě podílí?

0. Škola nemá koordinátora podpory nadání (nebo je jmenován je formálně). Je to na každém pedagogovi, jaké metody a přístupy použije, jaké vzdělání si najde
1. Máme ve sboru nadšence, který je faktickým koordinátorem podpory nadání, ačkoli nemá významnou podporu od ostatních. Zajišťuje hlavně péči o „své“ žáky (ve své třídě, svém předmětu).
2. Máme schopného koordinátora podpory nadání, který je respektován kolegy a má dosah na všechny žáky. (Nemá však svůj úkol nijak zohledněn v náplni práce, úvazku ani odměnách.)
3. Naši koordinátoři podpory nadání se účastní vzdělávacích aktivit k podpoře nadání, mají na svou práci vyhrazen dostatek času a prostředků. Jsme členy krajské sítě podpory nadání.
4. Máme sice koordinátora/podpory nadání, školní koncepci vytváří celý pedagogický sbor, podílí se na vyhodnocení a aktualizaci koncepce, pedagogové si vyměňují zkušenosti
5. Koordinace součástí systému podpory nadání je vestavěná v systému školy, je jasně čitelná z dokumentů k podpoře nadání. Každý ví, na koho se obrátit. Sdílíme zkušenosti s dalšími školami.

5. Úroveň péče o nadaného žáka

Do jaké míry s nadanými pracujete v rozvoji jejich specifických nadání?

0. Pro práci s nadanými žáky zodpovědně připravujeme podpůrná opatření, PLPP a IVP v souladu s doporučením PPP (máme ve škole identifikované jednotlivce).
1. Pro nadané žáky vyhledáváme soutěže, kterých se mohou účastnit a na tyto soutěže žáky připravujeme; jedná se o jednotlivce.
2. Pro rozvoj a podporu nadání identifikuje ŠPP typy nadání u žáků podle konkrétní metodologie (např. Teorie vícečetných inteligencí podle Gardnera), učitelé pak s tím specificky pracují (např. přípravy podle Gardnerovy typologie, osobní portfolia, individuální plány podpory).
3. Podporujeme nadané žáky ve výuce i mimo výuku (klub nadaných žáků, exkurze, tipy na volnočasové aktivity).
4. Bez ohledu na to, zda se ve třídě vyskytují nadaní žáci, obohacujeme pro rozvoj a podporu nadání výuku – o zajímavé metody, zajímavé zdroje informací apod., podporujeme spolupráci, peer aktivity, aktivity zaměřené na sebepojetí žáka apod.
5. U žáků řešíme péči o jejich potřeby komplexně a rozvíjíme harmonicky jejich potenciál. Kromě rozvoje jejich myšlení se zaměřujeme na kreativitu, wellbeing, sebepojetí, společenskou odpovědnost a kvalitu života. Kombinujeme všechny výše uvedené přístupy a vždy se snažíme najít něco navíc a máme zkušenosti, o které se můžeme podělit.

6. Úroveň péče a podpory z hlediska žáka

Pokuste se podívat na stupeň podpory nadaného žáka z pohledu jednotlivých nadaných žáků ve škole.

0. Ke všem žákům přistupujeme stejně. Podporujeme žáky, aby dosahovali ve všem standardní úrovně a nevyčnívali.
1. Nadaní žáci získávají pochvaly za účast v soutěžích. Pokud mají problémy, věnuje se jim učitel a příslušný pracovník PPP. Učitelé některých předmětů podporují nadějně žáky „na vlastní pěst“.
2. Třídní učitelé se většinou aktivně zajímají o nadání, talenty a zájmy svých žáků. Pracovníci ŠPP jsou jim oporou při zvládnutí specifík žáků s nadprůměrnostmi. Jsou k dispozici učitelům i žákům.
3. Žáci vědí, že mohou komunikovat své vyšší cíle a potřeby s kýmkoli ze školy. Je na individuální domluvě, do jaké míry jim pedagogové vyjdou vstříc. Pokyny ŠPP, ŠPZ a vedení jsou respektovány.

4. Nadstandardní potřeby žáků škola aktivně zjišťuje (např. pravidelným dotazováním). Vyhledává a testuje způsoby uspokojení potřeb. Evaluuje svoji úspěšnost v naplňování potřeb nadaných žáků.
5. Prostředí školy je nastaveno tak, že umožňuje rozvoj a podporu individuálních zájmů nadaných žáků. Škola testuje dostupná řešení a úspěšná integruje do svého systému podpory nadání.

7. Spolupráce a mimoškolní aktivity

Zajímá nás, co dělají nadaní žáci po škole? Umíme jim nabídnout další aktivity, zaujmout je, přispívat k jejich dalšímu rozvoji?

0. Mimoškolní aktivity necháváme zcela na rodičích.
1. Organizujeme kroužky, které vycházejí z toho, jaký typ nadání ve škole identifikujeme, spolupracujeme pravidelně s MENSOU a máme klub nadaných dětí.
2. Náš klub nadaných dětí spolupracuje s dalšími institucemi jako jsou vysoké školy, volnočasová centra, žáci navštěvují stáže, do mimoškolních aktivit zapojujeme i rodiče.
3. Kvalitní vztahy budujeme systematicky, se spolupracujícími institucemi i rodiči se setkáváme pravidelně na námi pořádaných akcích.
4. Rodiče i instituce jsou nedílnou součástí systému podpory nadání ve škole. Vytváříme prostor pro jejich setkávání na půdě školy, máme dlouhodobý plán spolupráce, rodiče i zástupci spolupracujících institucí jsou zdrojem inspirace, darů aj. finanční a/či dobrovolné pomoci.
5. Kromě kroužků, klubu a spolupráce s institucemi zapojujeme do volnočasových aktivit i samotné žáky – jsou nositeli návrhů i obsahu volnočasových aktivit (např. prostřednictvím hlasování, školního parlamentu, participativního rozpočtu apod.)

8. Prostředí tříd a třídních kolektivů

Nadaný žák se nemusí často cítit ve škole dobře. Je to z mnoha důvodů. Může se nudit, může se cítit nepřijatý kolektivem i pedagogem, může být tak přecitlivělý, že spousta reakcí je na ně příliš a propadá únavě, může mít dokonce blízko k depresím. V každém případě každý z nás potřebuje být přijatý a oceněný. Jak s tím pracujeme?

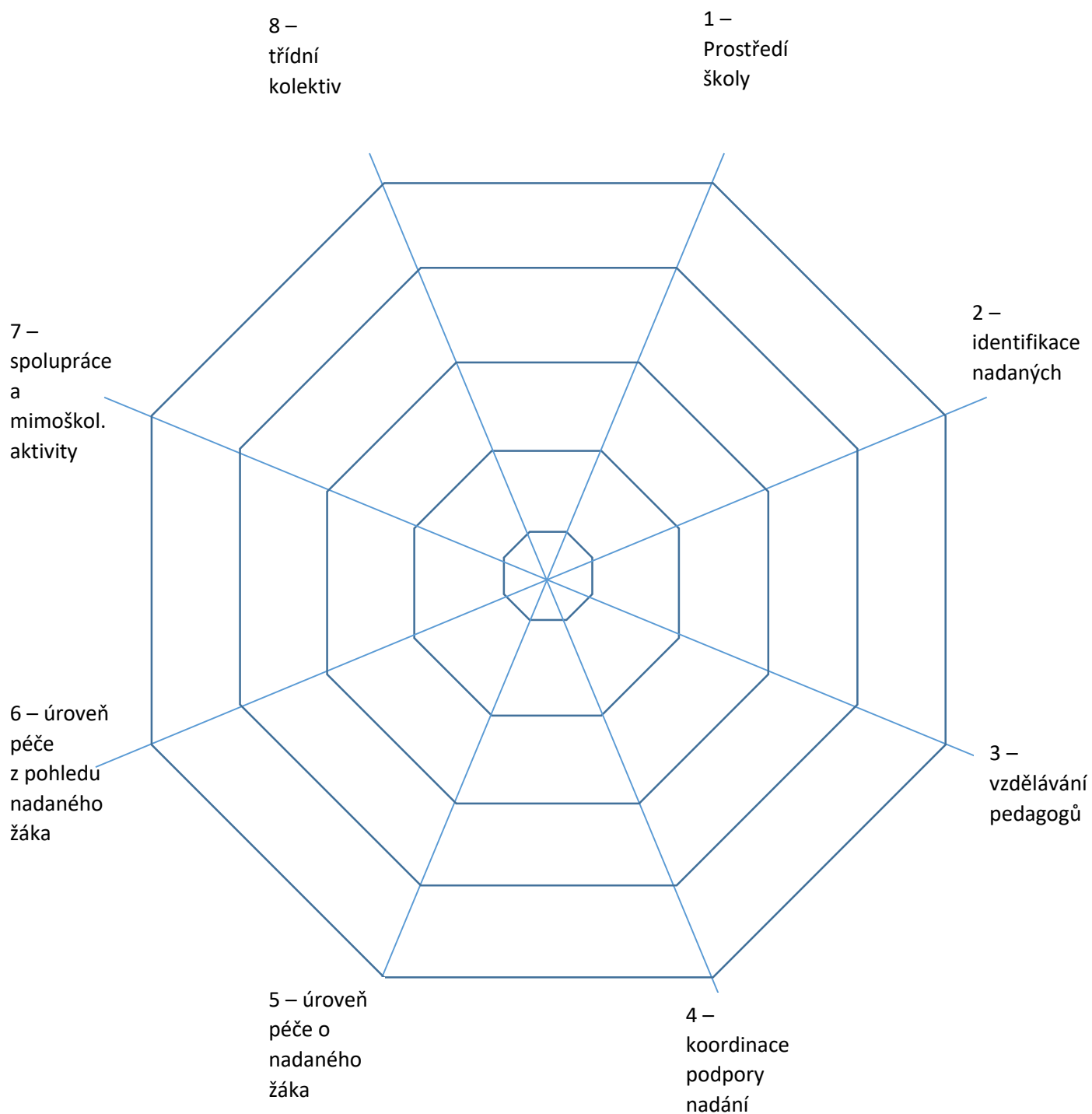
0. Problematiku nadaných žáků nijak ve třídách nevyzdvihujeme a nekomunikujeme, bereme je jako každého jiného žáka
1. Děláme si sami diagnostiku toho, co žáci (nejen nadaní) potřebují, konzultujeme to s pracovníky ŠPP, ti se pak žákům věnují individuálně
2. Pedagogové zařazují na třídnických hodinách aktivity či přednášky zaměřené na specifika žáků, spolupracují s metodikem prevence a tyto aktivity vyhodnocujeme, aby nedocházelo v kolektivech k nežádoucím jevům.
3. Děláme pro celé kolektivy školení/aktivity na téma šikany, well-being, aktivity na přijetí odlišností apod., tyto aktivity vyhodnocujeme v rámci celé školy.
4. Všichni pedagogové se seznamují s tím, jaká specifika může prožívat nadaný žák, jak je identifikovat a jak je komunikovat ve třídních kolektivech, v případě potřeby konzultují se ŠPP další aktivity.
5. Pedagogové umí diagnostikovat a komunikovat problematiku odlišných žáků v třídních kolektivech, dokáží vyzdvihnout specifika jako jejich výhodu, a včas dokážou poskytnout specifickou podporu (resp. umí najít pomoc) všem žákům bez ohledu na to, s jakými problémy se žák potýká.

Kde jsme

V oblastech dotýkajících se podpory nadaných dětí/žáků

Škola:

Datum:

Kam se chceme posunout

V oblastech dotýkajících se podpory nadaných dětí/žáků

Škola:

Datum:

